

Bu zattan bunların alınmaması emrolunuyor. Yani İvad fakı vergilerden de af edilmiştir. Vesika ve münderecâtı o zamanki devlet idaresi ve vergi tertibi noktasından mühimdir.

III

YILDIRIM BAYEZİD OĞLU MUSA ÇELLEBİ'NİN BİR HÜKMÜ

Avni sayfada üçüncü vesika Yıldırım Bayezid'in oğlu Musa Çelebi'ye aittir. 804 (1402) tarihini taşıyan bu hükmün başında (Musa bin Bayezid Han) diye okunan bir tuğradan bahis vardır, Vesikayı okuyalım :

كذلك بودنى شهزاده موسى چلبى نك طغراسى . موسى بن بايزيد خان و صورت حكيميد
بى حكيمى اولدركيم حامل مكتوب احمد النده مرحوم احمد غازى
نشان كوردم وقف امش بن دخى مسلم دوتدم نايب شخنه و باج چى
اوى اوكنه كليا و زجت و رميا بى مطالعه قيله نلر حكمنه اعتماد
قيلا رتب فى اواخر ذى القعدة من شهر سنة اربع و ثمانماية
٨٠٤

«Kezalik bu dahi Şehzade
Musa Çelebi'nin tuğrası

Musa bin Bayezid Han
ve suret-i hükmüdür.

Biti hükmü oldurkim hamil-i mektub Ahmet elinde merhum Ahmet Gâzi nişânın gördüm, vakıf imiş, ben dahi müsellemler tuttum. Nayıb şahne ve baccı evi önüne gelmiye ve zahmet vermiye. Biti [yi] mutalâa kılanlar hükmüne itimad kılalar Kütübe fi evâhiri zilka'de min şuhur-i seneti erbaa ve semanemiete 804.»

Bunun ne maksadla verildiği hakkında başka hiç bir izahat yoktur. Vesikadan öğrendiklerimizi sıralıyalım :

Bayezid'in bütün şehzadeleri imza makamında tuğra kullanıyorlar. Şehzâde Musa'nın da var. Bayezid tuğrasındaki «Muzaffer» kelimesi bunlarda yok. Yalnız babalarının hanlıkları yazılmıştır.

Vesika, biti yani mektup ile verilmiş bir hükümdür. Anadolu'da o tarihte mektuba biti deniyor. İfade o zamanındır. Pek güzel Türkçedir. Lâkin imlâsı kısmen hareketlerle düzeltilmiştir.

Bu biti tavsiyenâme addolunacağı gibi bir hudud vesikası, bir nevi pasaport da sayılabilir.

Bu vesikaları bahsi derinleştirmek isteyenlere armağan ederek başka bir mütalâa ileri sürmekten çekiniyoruz.

EMİR SÜLEYMAN'IN TUĞRASI HAKKINDA

Emir Süleyman Yıldırım Bayezid'in oğludur. Babasının Ankara'da Çubuk-ovasında Timur'a mağlup olmasından sonra Edirne'ye gelmiş ve tahta geçmiştir. Sekiz sene babası tahtında oturmuştur¹. Sonra kardeşi Musa Çelebi Rume-
li'nde pâdişah olur.

1 Nev'i - Netayicil funun ve memasinil memnun,